

Německá ekonomika v listopadu 2014

1. AKTUÁLNÍ EKONOMICKÝ VÝVOJ A PROGNÓZY	S. 1
2. VNĚJŠÍ EKONOMICKÉ VZTAHY	S. 3
3. PODNIKATELSKÉ A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ, VÝZNAMNÉ FIREMNÍ AKTIVITY	S. 3
4. ENERGETIKA	S. 4
5. TÉMA MĚSÍCE – PERSPEKTIVY HNĚDÉHO UHLÍ V NĚMECKU – DISKUSE O „BRAUNKOHLEAUSSTIEGU“ POKRAČUJE	S. 5

1. Aktuální ekonomický vývoj a prognózy

V listopadu Spolkový statistický úřad potvrdil růst HDP za III. čtvrtletí o 0,1% (meziročně + 1,2%). K růstu přispěla zejm. soukromá spotřeba (+0,7%), výdaje státu (+0,6%) a překvapivě i export (+0,2). Naopak investice poklesly o necelá 3%. Trh práce však zůstává dále robustní, generuje nová pracovní místa.

Volkswirtschaftliche Gesamtrechnung	2012	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14	Letztes Quartal zum Vorjahr in Prozent
	Durchschnitt		Veränderung zum Vorquartal in Prozent					
Real. Bruttoinlandsprodukt	0,4	0,1	0,3	0,5	0,8	-0,1	0,1	1,2
Privater Konsum	0,7	0,8	0,3	-0,3	0,6	0,1	0,7	1,2
Staatskonsum	1,2	0,7	0,6	-0,1	0,2	0,5	0,6	1,3
Ausrüstungsinvestitionen	-3,1	-2,4	-0,6	2,6	1,7	0,4	-2,3	2,6
Bauinvestitionen	0,6	-0,1	1,8	0,7	4,2	-3,9	-0,4	0,5
Sonstige Anlagen	0,1	1,3	0,2	0,2	0,8	0,1	0,2	1,2
Ausfuhren	2,8	1,6	0,7	1,7	-0,2	1,2	2,0	4,8
Einfuhren	0,0	3,1	1,7	0,7	-0,1	1,1	1,7	3,6

Výrobní sektor - září 2014
(procentuální změna oproti 8/2014)

	(%)
Celková výroba	+1,4
Průmyslové zboží	+1,7
Meziprodukty	+0,2
Konzumní zboží	+1,4
Energie	+2,4
Stavebnictví	-1,2

Zdroj: Wirtschaftswoche

Prognózy se shodují na **minimálním růstu německého HDP ve IV. čtvrtletí (0,1%), v I. čtvrtletí 2015 by mohl dokonce stagnovat.** Negativními faktory zůstává slabší vývoj soukromých investic a zahraniční poptávky. Naopak situace na trhu práce zůstane dobrá a mzdy rostou více než cenová hladina.

Prognózy pro německý průmysl v r. 2015: jako doplnění říjnového Newsletteru (prognózy Spolkového statistického úřadu pro jednotlivá průmyslová odvětví) zasíláme detailnější informaci DB Research, která nicméně počítá s obdobným vývojem, tj. stagnací či mírným růstem (chemický, farmaceutický, strojírenský, automobilový, zpracovatelský průmysl). Snížení produkce se počítá pouze u plastových a železných výrobků.

Prognose für die wichtigsten Industriebranchen

7

Branche	NACE	Bruttowertschöpfung EUR Mrd., 2012	Export- quote %, 2013	Geschäfts- klima* Diff. gg. Vj., Saldopunkte	Kapazitäts- auslastung* Diff. gg. Vj., %-Punkte	Erzeuger- preise letzte 12M, % gg. Vj.	Produktion			
							2012	2013	2014	2015
							% gg. Vj.	% gg. Vj.	% gg. Vj.	% gg. Vj.
Ernährung	10	26,3	21,9	-17,4	-0,7	0,2	0,0	-0,2	0,0	0,5
Textil	13	3,2	47,7	-17,6	-12,1	0,6	-7,4	-0,6	2,5	0,5
Papier	17	9,5	40,6	-10,9	-0,8	0,1	-2,1	-1,4	1,0	0,5
Chemie	20	34,7	56,4	-10,9	-0,8	-2,2	-2,8	0,5	-2,5	2,5
Pharma	21	16,6	68,6	-29,3	4,1	0,2	-2,4	5,3	4,0	2,0
Kunststoffwaren	22.2	16,9	38,3	-5,8	-2,4	0,8	-1,2	1,6	1,5	-2,5
Baustoffe	23	12,6	29,9	-13,8	-1,2	0,7	-4,4	-0,5	2,0	0,0
Metallerzeugung	24	18,7	38,8	-11,0	-2,5	-4,1	-3,7	-0,6	1,0	0,0
Metallerzeugnisse	25	37,8	33,2	-5,7	1,7	-0,4	-1,5	1,1	3,0	-1,0
Elektrotechnik	26+27	57,5	54,4	-7,6	1,5	0,0	-2,7	-2,1	1,5	0,0
Maschinenbau	28	75,6	62,6	-16,2	-0,1	1,2	1,2	-1,6	0,0	1,0
Automobil	29	78,2	64,9	-9,3	3,3	0,1	-0,4	1,2	4,0	1,0
Verarbeitendes Gewerbe	10-33	499,6	48,2	-10,2	0,4	-0,1	-1,1	-0,1	1,5	3/4

* Letzter verfügbarer Wert

Quellen: Statistisches Bundesamt, Deutsche Bank Research

Dle aktuálního průzkumu Institutu německého hospodářství v Kolíně n. R. pro 2015 očekává růst výroby jen 31 % dotazovaných firem (2014: 53 %), růst exportu pouze 24 %, naopak s poklesem nyní počítá 18% firem.

Na investiční plány negativně působí také nejisté ekonomické prostředí a vysoké náklady na pracovní sílu a energie: v roce 2015 plánuje zvýšit své investice okolo 30 % firem, na začátku 2014 to bylo 44 %. Téměř čtvrtina firem (23 %) chce naproti tomu své investice snížit, což mělo původně v plánu jen 15 % firem.

Automobilový průmysl v r. 2014/2015 – Svaz německého automobilového průmyslu (VDA) počítá pro r. 2014 s překročením hranice 3 mil. nově registrovaných automobilů (meziročně +2%), výrobou 5,5 mil. automobilů (+2%) a exportem 4,3 mil. vozů (+3%). Roční obrát v automobilovém průmyslu by měl činit 284,6 mld. €. V roce 2015 by podle VDA měl světový trh s automobily růst o 2%, hlavní impulsy vzejdou z Číny (+6%) a USA (+2%). Registrace nových vozů by měla v SRN vzrůst o 1%, produkce o 2% (5,65 mil. vozů) a export o 2% (4,4 mil. vozů). Produkce německých automobilových koncernů v zahraničí, dle prognóz, poroste o 5% (9,6 mil. vozů).

Stavebnictví v září 2014/bytová výstavba I-III. čtvrtletí - V září 2014 se počet zakázek ve stavebnictví v porovnání s předchozím rokem snížil o 2,4 %. Celkový obrát ve stavebnictví se v září zvýšil o 1,3 % na 6,3 mld. €. Na konci měsíce bylo ve stavebnictví zaměstnáno celkem 412 000 osob – tedy o cca 4000 osob více než v předchozím roce (+1,0%). Od ledna do září 2014 byla v Německu schválena výstavba 212 600 nových bytů, tedy o 5,2 % nebo 10 400 bytů více než v září minulého roku. V obytných budovách byla v prvních 9 měsících 2014 povolena stavba celkem 184 200 nových bytů - o 3,9 % více než v minulém roce. Velký úbytek byl naopak zaznamenán u staveb veřejných - např. nemocnice nebo kasárny (-32,5 %) a zemědělských budov (-23,9 %).

Cenová hladina zůstává stabilní – harmonizovaný spotřební index se v listopadu meziročně zvýšil o 0,5% oproti listopadu 2013, meziměsíčně zůstal na stejné hodnotě. Inlace činila, meziročně, 0,6%. Výrobní ceny průmyslových produktů se v říjnu 2014 oproti předchozímu roku snížily o 1,0 %. Největší podíl na této hodnotě tvoří ceny energií, které oproti říjnu 2013 klesly o 3,6 %. Spotřební zboží zlevnilo v říjnu 2014 o 0,6 %, potraviny pak o 1,6 %. Obzvláště velký pokles cen nastal u másla (-23,5 %) a cukru (-21,2 %). Naproti tomu např. pekařské výrobky podražily o 2,4 %, sladkosti o 3,8 % a káva o 8,9 %. Investiční zboží podražilo oproti říjnu 2013 o 0,6 % (+0,1 % oproti září 2014).

Pracovní trh v listopadu 2014 - Trh práce se v Německu i nadále vyvíjí příznivě, počet nezaměstnaných v listopadu 2014 opět klesl. V listopadu se počet nezaměstnaných snížil (meziměsíčně) o 16 000 na **2 717 000** osob. Pokles bývá v listopadu běžný, letos je ale výraznější než v minulých letech. Počet osob pobírající podporu v nezaměstnanosti byl v listopadu letošního roku 4 324 000, což je o 20 000 osob méně než v předchozím roce. Počet zaměstnaných (sezónně očištěno) vzrostl meziměsíčně o 33 000 na 43,08 mil. osob, což je meziročně + 403 000. Počet zaměstnanců vzrostl (meziměsíčně) v listopadu o 67 000 na celkových 30,67 mil. € (meziročně + 508 000 osob).

Roste rovněž poptávka po pracovní síle. V listopadu 2014 bylo na úřadu práce nabízeno 515 000 pracovních míst, tedy o 57 000 více než v předchozím roce. Největší nabídka práce je v současnosti, kvůli nadcházejícím vánočním svátkům, v dopravě, logistice a prodeji. Následují je oblasti kovodělného, energetického a elektronického průmyslu, strojní a automobilové techniky a zdravotnictví.

Nezaměstnanost listopad 2014

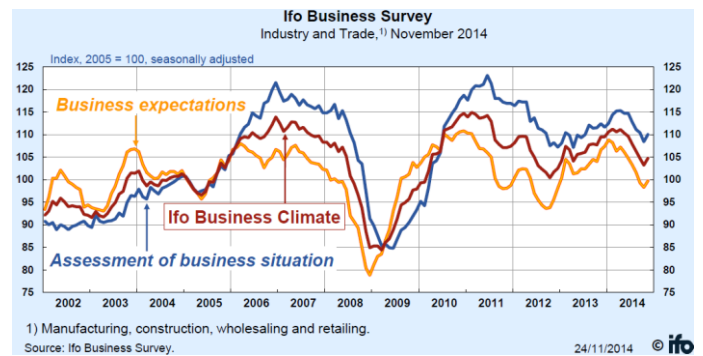
	10/2013	11/2013	10/2014	11/2014
Počet nezaměstnaných	2 801 191	2 806 146	2 732 736	2 716 852
Míra nezaměstnanosti (%)	6,5	6,5	6,3	6,3
Počet pracovních míst	466 033	457 996	517 432	514 599

DAX 30 – vývoj v listopadu 2014 - Index DAX 30 se v průběhu listopadu dostal z 9 300b těsně pod hranici 10 000b. K růstu indexu přispěla především prohlášení guvernéra ECB ohledně plánovaných stimulačních opatření na posílení likvidity v eurozóně, dále rovněž pozitivní výsledky za III. kvartál některých firem DAX, vývoj v USA, ohlášená stimulační opatření japonské centrální banky, přetrvávající nízké ceny ropy a slabší kurz € vůči USD.

Hlavní indikátory ekonomického sentimentu v SRN (IFO a ZEW) vykázaly v listopadu první vzestup po šesti měsících v řadě. Očekávání ze strany německých firem a analytiků jsou nyní mírně optimističtější oproti předchozímu měsíci, a to zejména ve zpracovatelském průmyslu, velko- i maloobchodu, i když stále pod dlouhodobým průměrem. Očekávání ve stavebnictví poklesla jen nepatrně. K mírnému zlepšení přispěla ekonomická data z eurozóny (stabilizace), ale i klesající ceny ropy. Naopak negativním faktorem zůstávají geopolitické nejistoty. IFO index očekávání vzrostl v listopadu na 99,7 bodů Ifo (+1,4b), index ZEW na 11,5 bodů (+15,1b). Index Early Bird (zpracovává Commerzbank na základě úrokových sazeb, kurzových hodnot a vývoje světové ekonomiky) pokračoval v říjnu – v důsledku silnějšího globálního ekonomického růstu a slabšího kurzu € - v mírném růstu z 0,49 na 0,53, což signalizuje mírně optimistická očekávání pro r. 2015.

2. VNĚJŠÍ EKONOMICKÉ VZTAHY

V září 2014 bylo z Německa vyvezeno zboží v hodnotě **102,5 mld. €**, import dosáhl hodnoty **80,6 mld. €**. Aktuální hodnota exportu se stala historicky nejvyšší hodnotou, kdy překonala dosavadní rekord z července 2014 (101,1 mld. €). Bilance zahraničního obchodu tvořila v září 2014 přebytek **21,9 mld. €**.

Do členských států EU bylo v září 2014 vyvezeno zboží v hodnotě 58,6 mld. €, naopak dovezeno bylo z těchto států zboží v hodnotě 52,5 mld. €. Oproti září 2013 se export do zemí EU zvýšil o 7,1 %, import pak o 8,7 %. Do zemí eurozóny bylo v září 2014 vyvezeno zboží v hodnotě 36,5 mld. € (+3,4 %) a zboží v hodnotě 35,9 mld. € (+9,0%) z nich bylo dovezeno. Export do třetích zemí (zemí, které nejsou členy ani EU ani eurozóny) tvořil 22,2 mld. € (+13,8 %), import z těchto zemí 16,5 mld. € (+8,1 %).

Zahraněční obchod SRN v září 2014

	Mld. EUR	Změna oproti září 2013 (%)
Export	102,5	8,5
Import	80,6	8,4

Vývoz z ČR do SRN dosáhl v září 2014 ca. 3,36 mld. € (meziročně +12%, meziměsíčně s ohledem na letní prázdniny + 28%), dovoz ze SRN dosáhl v září 2,97 mld. € (meziročně +10%, meziměsíčně +20%).

3. PODNIKATELSKÉ A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ, VÝZNAMNÉ FIREMNÍ AKTIVITY

Zavedení plošné minimální mzdy k 1. 1. 2015 – V červencovém Newsletteru jsme informovali o přijetí zákona o minimální mzdě (MiLoG) s platností k 1. 1. 2015 ve výši 8,50€/h (od r. 2017 bude výše přezkoumávána každé dva roky zvl. komisí, na základě jejíhož stanoviska bude zákonodárce rozhodovat o

příp. novelizaci MiLoG). Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí (BMAS) potvrdilo povinnost vyplácet mzdu přinejmenším ve výši minimální mzdy zaměstnancům zaměstnaným v SRN platí pro všechny zaměstnavatele bez ohledu na to, zda sídlí v tuzemsku nebo zahraničí. Zákon vychází z teritoriálního principu, tudíž se jeho aplikace vztahuje např. i na transit či přeshraniční služby a dopravu.

Zákon vymezuje několik málo výjimek, konkrétně: Děti a mladistvé ve smyslu zákona o ochraně práce mladistvých (JArbSchG); Stážisté (v některých případech s časovým omezením stáže); Učni/studenti; Honorárně činní pracovníci; Dlouhodobě nezaměstnaní (pouze po dobu 6 měsíců, k 1. 1. 2017 bude toto ustanovení přezkoumáno); Sezónní pracovníci (platí mzda \geq 8,50 €, nicméně možnost osvobození od sociálního pojištění po dobu max. 70 dní); Roznašeči novin (možné odchylky v řádu 25%, resp. 15% do r. 2017). Povinnost minimální mzdy neplatí pro tzv. svobodná zaměstnání, tj. OSVČ.

Nařízení o záznamu pracovní doby podle zákona o minimální mzdě a zákona o vysílání pracovníků (Mindestlohnauflageverordnung, MiLoAufzV) umožňuje pro mobilní pracovníky (roznos pošty, odvoz odpadu, ale i přeprava zboží a osob) zjednodušené záznamy pracovní doby, aniž by však byla dotčena povinnost dodržovat specifické předpisy, jako např. doba odpočinku aj.¹

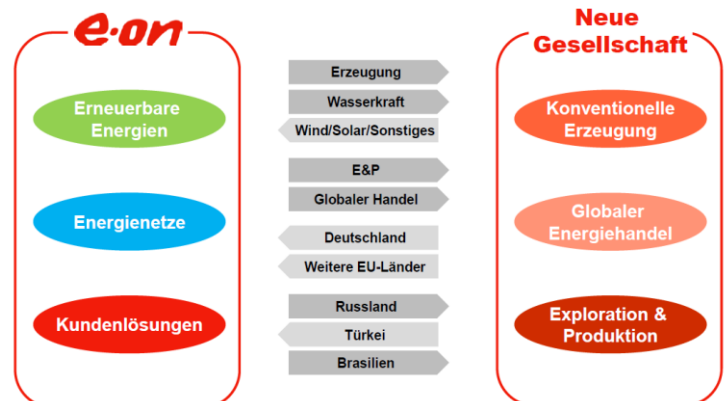
Nařízení o ohlašovací povinnosti podle zákona o minimální mzdě, zákona o vysílání pracovníků a zákona o propůjčování zaměstnanců (Mindestlohnmeldeverordnung, MiLoMeldV) umožňuje zaměstnavatelům se sídlem v zahraničí zjednodušený postup nahlášení pracovní činnosti zaměstnanců v SRN. Zjednodušený postup lze aplikovat pouze ve specifických případech - směnném provozu, práce na více místech v jeden den, výhradně mobilní činnosti – tj. např. v přepravě zboží a osob. V těchto případech lze celní správě ohlásit pracovní činnost v souhrnném ohlášení.²

Spolkový rozpočet na rok 2015 - v listopadu schválil Německý spolkový sněm spolkový rozpočet na r. 2015, a to ve výši 291,1 mld. €. Poprvé po 46 letech bude rozpočet bez deficitu, konkrétně s přebytkem 0,01% HDP. Oproti r. 2014 se rozpočet zvýší o 1%, dodatečné výdaje budou směřovat zejm. na investice (prioritou jsou dopravní infrastruktura a telekomunikace) a vědu a výzkum (přes 3% HDP). Porostou nicméně i mandatorní výdaje, a to zejm. v důsledku kontroverzních změn v penzijním systému (Rente 63 a započtení výchovy dětí nar. do r. 1992 do důchodového systému). Vzhledem k celkové výši veřejného dluhu (2014: 75%) bude Německo plnit Pakt stability zhruba v horizontu 10 let.

Spolková vláda a Německé dráhy startují miliardový projekt na modernizaci železniční sítě - V rámci celkové modernizace infrastruktury spolková vláda dohodla s Německými drahami nový projekt na podporu železniční dopravy. Projekt vyjde na 28 mld. € a realizován by měl být postupně v příštích pěti letech (2015-2019). Peníze půjdou především na celkovou údržbu a modernizaci železniční infrastruktury (mj. také částečnou či celkovou renovaci až 875 železničních mostů). Projekt má také za cíl prolomit současnou investiční nejistotu a zlepšit konkurenceschopnost německé železniční dopravy.

4. ENERGETIKA

Dne 30. 11. 2014 oznámila spol. **E.ON SE radikální změny ve své koncernové strategii**.³ E.ON se rozhodl vyčlenit konvenční výrobu elektrické energie, globální obchodování s energiemi a exploraci & produkci do nové společnosti, která své jméno teprve obdrží (viz graf). E.ON reaguje na dopady Energiewende, která změnila design trhu s elektřinou a energetické koncerny jsou nuceny hledat nové obchodní modely. V roce 2015 mají být provedeny všechny kroky vedoucí k právnímu a

¹ http://www.bgbl.de/banzxaver/bgbl/start.xav#_bgbl_%2F%2F*%40attr_id%3D%27bgbl114s1824.pdf%27_1417680907242

² http://www.bgbl.de/banzxaver/bgbl/start.xav#_bgbl_%2F%2F*%40attr_id%3D%27bgbl114s1825.pdf%27_1417680930605

³ <https://www.eon.com/de/presse/pressemitteilungen/pressemitteilungen/2014/11/30/new-corporate-strategy-eon-to-focus-on-renewables-distribution-networks-and-customer-solutions-and-to-spin-off-the-majority-of-a-new-publicly-listed-company-specializing-in-power-generation-global-energy-trading-and-exploration-and-production.html>

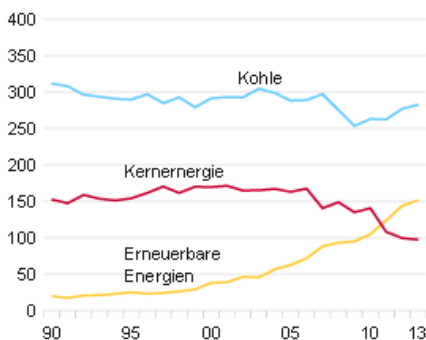
hospodářskému rozdělení koncernu tak, aby k faktickému rozdělení mohlo dojít v roce 2016. Do té doby zamýšlí E.ON konsolidovat své finance (zadlužení přes 30 mld. €), mj. provést odpisy ve výši 4,5 mld EUR, prodat svá aktiva v Itálii, Španělsku a investičním fondu Macquire. Aktiva v ČR by měly zůstat v rámci kmenové společnosti E.ON.

Monitorovací zpráva k německému trhu s elektřinou a plynem za r. 2013 – Spolková síťová agentura a Spolkový kartelový úřad zveřejnily souhrnnou zprávu,⁴ která potvrzuje dynamický rozvoj obnovitelných zdrojů energie (2013: instalovaná kapacita 83,1GW, tj. 44% celkové kapacity; generace 146,3 TWh /+6%, z toho solární elektřina +13,3%/ z celkových 590,8 TWh), ale zároveň rostoucí náklady na udržení stability: redispesinková opatření vzrostla na 7 965 h (+11%), jež byla celkově prováděna o 232 dnech a způsobila náklady ve výši 132,6 mil. €. Dále museli provozovatelé přenosových sítí sáhnout k dispečerským opatřením v celkovém objemu 4 393h, z toho se jednalo o 555GWh odpojení zdrojů (+44%), zpravidla větrných elektráren. Dalším výsledkem je potvrzení pomalé výstavby přenosových sítí – z prioritních 1887 km, jejichž výstavba byla v r. 2009 vytyčena zákonem (EnLAG), bylo doposud postaveno pouze 438 km (23%), do r. 2016 by mělo být realizováno 40%. Žádný z pilotních projektů podzemních kabelů zatím nebyl zprovozněn. U zemního plynu se zvýšila transitní role SRN, import i export vzrostly. Před zimou 2014/2015 jsou německé podzemní zásobníky naplněny z 97%.

5. TÉMA MĚSÍCE – PERSPEKTIVY HNĚDÉHO UHLÍ V NĚMECKU – DISKUSE O „BRAUNKOHLEAUSSTIEGU“ POKRAČUJE

Nadměrný rozvoj obnovitelných zdrojů energie, růst cen energií tažený daněmi a odvody a zpochybnění designu trhu s elektřinou dokládají, že pro spolkovou vládu, resp. všechny politické strany, v současnosti zastoupené v německém parlamentu, představuje (u veřejnosti populární) boj proti klimatickým změnám vyšší princip a prioritu než účinnost přijatých opatření, bezpečnost a konkurenceschopnost, viz negativní dopady pro německou (evropskou) energetiku a celé hospodářství. Právě probíhající diskuse o využívání hnědého uhlí je dalším symptomem chybně nastavené Energiewende.

Bruttostromerzeugung nach Energieträgern
in Mrd. kWh

Quelle: AGEE-Stat und AGEb.

© Statistisches Bundesamt, Wiesbaden 2014

I přes subvence v řádu desítek mld. € do OZE (2015: 21,5 mld. €) emise CO₂ v SRN mírně stoupají, což je způsobeno pokřivením trhu s elektřinou (křivka Merit-Order se posunula vlevo a produkce elektřiny v hnědouhelných elektrárnách vzrostla) i růstem ekonomiky. Spolková vláda v r. 2010 a 2011 vytyčila příliš ambiciózní cíle pro snižování emisí (ale i OZE, elektromobily aj.) – 40% do r. 2020 - aniž by dostatečně zohlednila jejich dosažitelnost, technické možnosti a ekonomické dopady. Dle současných odhadů spolkového ministerstva ŽP však redukce bude činit pouze ca. 33%, do r. 2020 tak schází úspory ve výši 70 mil. t CO₂. Spolková vláda, zejm. spolkové ministerstvo životního prostředí nyní hledá cesty, jak vytyčených cílů dosáhnout – a nejsnadnějším cílem je energetika, jež způsobuje ca. 40% všech emisí CO₂. Navíc spalování uhlí, stejně tak jako provozovatelé uhelných elektráren (zejm. Vattenfall a RWE), nejsou v Německu populární. Jako první přišla s myšlenkou odstavení části uhelných elektráren spolková ministryně životního prostředí B. Hendricks (SPD), následně se začala rozpracovávat na spolkovém ministerstvu hospodářství a energetiky. Jednou z diskutovaných variant – ve střednědobém horizontu – je koordinovaný ústup od hnědého uhlí, na jehož nákladech by se podílela i spolková vláda (inspirace fázovaným ukončením těžby černého uhlí v Německu). Nejnovější iniciativou je koncept vicekancléře S. Gabriela, který by měl být konkretizován v r. 2015 – zahrnuje závazek snížení emisí o 22 mil. t. CO₂ v energetice do r. 2020 (4,4 t p. a.). Konkrétní realizace by měla být dohodnuta s energetickými koncerny, přičemž by se mohlo jednat i odstavení uhelných elektráren jako záložních zdrojů. Zatím však tuto iniciativu odmítly jak provozovatelé elektráren, tak ekonomové. Z prvního pohledu se jedná o

²http://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Allgemeines/Bundesnetzagentur/Publikationen/Berichte/2014/Monitoringbericht_2014_BF.pdf?__blob=publicationFile&v=3

zásah do vlastnických práv neslučitelný s německým i unijním právem, navíc se často jedná o systémové elektrárny důležité pro zajištění stability dodávek a sítí. A propos, provozovatelé již podali žádost energetickému regulačnímu úřadu o odpojení 48 nerentabilních fosilních elektráren. Z druhého pohledu je tento jednostranný zásah považován za neefektivní, vedoucí pouze k delokalizaci emisí, tj. ke zvýšení emisí v jiné zemi EU.

Zatím nelze předpokládat, jak debata o hnědém uhlí v SRN dopadne. Stále je zde řada obhájců lignitu, mj. spolkové země, kde jeho těžba a spalování dává lidem práci a generuje zisk, tj. Sasko, Severní Porýní-Vestfálsko, Braniborsko a Sasko-Anhaltsko. Nicméně je tažení proti hnědému uhlí dalším dokladem pro to, jak nestabilní a rizikový je německý sektor energetiky, a to nejen pro velké investiční záměry, nýbrž i pro malé investory.

PhDr. Tomáš Ehler, MBA (vedoucí Obchodně-ekonomického úseku, Velvyslanectví ČR v Berlíně)

Simona Hamerníková (Obchodně-ekonomický úsek, Velvyslanectví ČR v Berlíně)

Zdroje: www.bundesregierung.de, ČSÚ, Deutsche Bank Research, Commerzbank, Destatis, Handelsblatt, IFO, ZEW, DIHK, www.finanzen.net, DIW, Wirtschaftswoche, F.A.Z.